

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (دلالت نهی بر فساد)

دلالت نهی بر فساد ۲

جلسه ۲۶۷

استاد نجار زاده

توضیح کلمات بحث

کلمه «نهی»

همان طوری که در جزء اول گفتیم کلمه « نهی » ظاهر در حرمت می باشد و در آنجا متذکر شدیم که ظهور مزبور، مستند به وضع نیست؛ بلکه به مقتضای حکم عقل می باشد.

این کلمه به ملاحظه وضع واضح، مشتمل است بر نهی تحریمی و تنزیهی (یعنی نهی کراهی) لذا ظاهراً عنوان بحث شامل هر دو نهی می شود.

اطلاق این کلمه ظاهر است در خصوص حرمت نفسی نه گیری؛ ولی در عین حال، نزاع در هر دو واقع

است؛ بنابراین شایسته است کلمه نهی در عنوان را تعمیم داده و شامل تحریمی و تنزیهی و نفسی و غیره بدانیم؛ چنانچه مرحوم صاحب کفایه چنین نموده.

نظر محقق نائینی:

ولی در مقابل ایشان، مرحوم نائینی مدعی است که نهی در عنوان مسئله، اختصاص دارد به خصوص نهی تحریمی نفسی؛ چه آنکه ایشان معتقدند نهی تنزیهی و غیره، مقتضی فساد نمی باشند.

اشکال مصنف:

اختیار یک نظر مسئله ای جداگانه از عمومیت نزاع در مسئله است؛ زیرا اگر استاد مختارشان این باشد که نهی تنزیهی و غیره مقتضی فساد نیستند، معنایش این نیست که تمام علماء نیز بر آن متفقند؛ تا نزاع در مسئله مختص به غیر این دو باشد در حالی که به حسب فرض، کسانی هستند که در مورد بحث معتقدند به اینکه نهی تنزیهی و غیره، اقتضاء فساد دارند، بنابراین اولی این است که کلمه « نهی » را در عنوان تعمیم دهیم.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

کلمه فساد:

کلمه « فساد » دارای معنایی ظاهر است و مقصود از آن معنایی است مقابل صحت و تقابل بین آنها علی الاصح، از قبیل تقابل عدم و ملکه می باشد نه تقابل نقیضین و نه ضدین.

بنابراین عملی که قابلیت صحیح بودن را دارد می توان به فساد متّصف نمود و عملی که چنین نیست توصیفش به فساد صحیح نیست.

صحت در عبادت:

معنای صحت عبادت، مطابق بودنش با مأموریه (واجد بودنش نسبت به تمام اجزاء و جمیع اموری که در آن معتبر است می باشد) و معنای فساد آن، عدم مطابقتش با مأموریه است، لازمه عدم مطابقت آن با مأموریه، آن است که امر ساقط نشده، در نتیجه اداء و قضاء باقی باشند.

صحت در معاملات:

معنای صحت معامله، مطابقتش با آنچه از اجزاء و شرائط در آن اعتبار شده می باشد و معنای فساد آن، عدم مطابقتش با امور معتبره در آن است و لازمه عدم مطابقتش، آن است که اثر مطلوب و مرغوب در آن از قبیل نقل و انتقال در عقد بیع و اجاره و نظیر علقه زوجیت در عقد نکاح و امثال اینها بر عقد و معامله واقع شده مترتب نمی گردد.